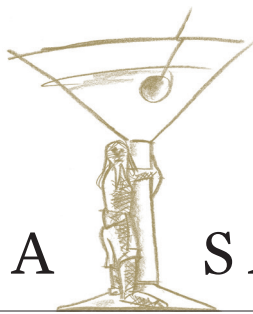

GRANDIOSA SÄLLSKAPET

MEDLEMSBREV NR 89 | SEPTEMBER 2019

VI FYLLER 20 ÅR!

Det var ju 1999! Det vill säga året då Grand Hotel fyllde 100.

Tre geniala lundensare kom på den lysande idén att bilda ett supportersällskap för detta stadens mest traditionsrika näringsställe. Grands dåvarande krögare och ägare, Leif Paulsson, välkomnade initiativet från de tre lundaprofilerna kulturpolitikern Gösta John Bredberg, spexförfattaren Patrik Meurling och universitetsrektorn Håkan Westling. Namnet var givet: Grandiosa sällskapet. I snabb takt arrangerade man kulturevenemang för gemenskap kring mat

och dryck i en smakfull, trivsamt miljö. Kostcirkeln i Piratensalen och Grandsången i Stora Salen har blivit bestående och omistliga. Matsalen och Gambrinus hälsade då som nu Välkommen till bords. Redan första året fick man 450 medlemmar.

Tjugo år senare är vi drygt 750 medlemmar och kan, av praktiska skäl, inte bli fler. Evenemang och erbjudande avlöser varandra när vi nu presenterar höstprogrammet med en blandning av välkänt och okänt. "Tradition och förnyelse" har alltid varit ägarfamiljen Paulssons motto för etablissemang

Grand, nu med Maria Paulsson i ledningen. Det är först och främst henne vi har att tacka för den senaste storslagna förnyelsen, först foajén utanför Piratensalen och sedan Gambrinus uteservering och den nya bakfickan Ingrid. Så firar Grand sina 120 år. Grandiosa sällskapet gratulerar och tar tacksamt emot efter sina nyss fyllda 20. Vi är och förblir en härlig blandning av sällskapliga lundabor med sinne för den grandiosa mixen av krogliv och kulturliv.

Ta del av höstens program på följande sidor.

/Styrelsen

Lund fick sin första kvinnliga student 1880. Ännu en generation senare var dock kvinnor ett ovanligt inslag i den akademiska världen: ett decennium in på 1900-talet räknade studentskorna ett fyrtiotal av akademins runt tusen studenter. Och som detta fyrtiotal "voro varken fiskar eller kornbröd", konstaterar Fritiof Nilsson Piraten, så levde de flesta studenter "hela sitt akademiliv utan umgänge med en anständig kvinna i staden".

Ett undantag fanns dock i form av en kvinna som de flesta studenter någon gång mötte: Ingrid Persdotter, "allena rådande" servitris på AF:s kafé Tua. "Hela Lund känner Ingrid. Hon är Du och bror med ett icke ringa antal högt aktade medlemmar av universi-

Grand-profilen Ingrid har gett namn åt den nya Bistron. Här återpublicerar vi en text om henne av Fredrik Tersmeden från skriften "Veckans Lundensare". Teckningen är av Harald Sjövall.

tetets consistorium majus - och med de flesta medlemmar i studentkåren", skrev Harald Wagner som också vittnade om Ingrid's äkta medkänsla med de mindre framgångsrika studenterna. "Hon anser, att de icke endast böra ha kallt öl, utan också överseende och stöd."

Ingrid hade anlant till Lund och Tua 1904, enligt uppgift med orden "ja, här ser jåkligt ut, men här kommer jag att trivas." Säkert är att studenterna trivdes med henne. Ett samtida kåseri beskriver henne som "Tuas junoniska drottning", regerande med "mild men fast spira".

Den hjärtliga relationen mellan henne och studenterna avspeglades bland annat i att hon aldrig kallades vid annat än förnamn. "Att hon bar det hederliga skånska efternamnet Persdotter visste nog inte så många", skriver Tusse Sjögren, "för de flesta var hon bara Ingrid och det var inte så litet det." Påståendet beläggs av en episod från 1908. Ett antal prominenta Tuakoryféeer (bland annat flera av upphovsmännen till Uarda) donerade då till Tua ett

gökur, "Horologium cuculi". Donationsbrevet är försett med 25 underskrifter: 24 manliga - med för- och efternamn samt ofta nationstillhörighet - samt en kvinnlig - "Ingrid"!

Det påstås även att någon lyckats diskontera en växel med endast detta förnamn i en av stadens banker. Ty Ingrid var alltid redo att bistå sina studenter även ekonomiskt. Hade hon själv för tillfället inga kontanter "så lånades av cigarrkassan som i sin tur erhöll borgen av Ingrid".

1908 gick krögaren på AF och med honom Tua i konkurs. Ingrid samt ett antal av stamgäster-

na såg dock till att på auktionen ropa in så mycket av inredningen att verksamheten kunde fortsätta ännu en tid. Men 1909 var det definitivt stopp: Tua stängdes på två år under AF:s ombyggnad.

Det var då Grand Hotels innehavare "Moje" Björkman gjorde genidragnet att värva Ingrid till Grands nya bakficka Gambrius. Ty med Ingrid följde en trogen studentpublik som nu blandades med Grands tidigare mer renodlat borgerliga gäster. Att denna för tiden smått revolutionerande sociala integration kunde ske smärtfritt tycks till stor del ha varit Ingrids förtjänst där hon

styrde "med samma leende och - vid behov - samma rynka mellan ögonbrynen som tidigare på Tua".

1922 lämnade så Ingrid även Gambrius och begav sig på resa till Italien. Hon behövde inte känna sig alltför långt hemifrån, ty flera av hennes studenter vistades också där: i Milano möttes hon av den nämnde Harald Wägner, i Rom av Frank Heller. 1930 kunde Sydsvenska Dagbladet meddela att Ingrid öppnat restaurang i Malmö. Därefter försvinner spåren av den "allenarådande" jungestalten, en kraftfull kvinna i en ännu mansdominerad akademisk värld.

Fredrik Tersmeden

SEP Söndagen den 15 september
15 KOSTCIRKEL
Piratensalen. kl 17.00 -18.00

FOLKE SCHIMANSKI:

Matens värde under krig och kris

Måste du dricka kaffe av ogräs? Tvingas du avstå från både kött och fisk? Kokar du rovor om potatis inte finns? Gräver du odlingslotter i alléer? Så har folk gjort under krig - även i Sverige.

Under krig och kris ökar matens värde dramatiskt. Då ställdes den dagsaktuella frågan om matsvinn på sin spets. Att rädda maten blir detsamma som att rädda människoliv. Man försökte ta tillvara allt och särskilda krigskokböcker lanserades.

Vi kan lära en hel del av äldre generationers krigserfarenheter även i dag, när vi jobbar för minskat matsvinn eller om vi drabbas av en stor elkris. Av det har han gjort en bok kallad *Mat - en krigisk historia* som spänner sig över två världskrig och flera länder. Boken har också väckt intresse hos folk som jobbar för hållbara lösningar idag.

Folke Schimanski är journalist och historiker. Han medarbetar i *Populär historia* och har utgivit en rad böcker, närmast före *Mat - en krigisk historia* kom *De bortglömda*, om Andra världskriget i Afrika, Asien, Oceanien och Latinamerika.

OKT Söndagen den 20 oktober
20 KOSTCIRKEL
Piratensalen. kl 17.00 -18.00

RICHARD
TELLSTRÖM

MAT OCH MÅLTIDSVANOR FÖR 20 ÅR SEDAN

Richard Tellström är docent i måltidskunskap. Han arbetar idag som föreläsare om matrender, matkultur och människors matideal, samt som redaktör och researcher för historiska TV-serier (som *Historieätarna* och *Landet Brunsås*). Han är också lärare i etnologi vid Stockholms universitet och expert i Sveriges Lantbruksuniversitets framtidsmatsprojekt *Future Food*. Förra året prisades boken "Från krog till krog; Svenskt uteätande under 700 år"

OKT Söndagen den 27 oktober
27 GRANDSÅNG
Stora salen. Start kl. 17

SINNEN & SINNLIGHET

Ända sedan antiken har man diktat om synen, hörseln, känseln, doften och smaken – de fem sinnena. Vid höstens GrandSång den 27 oktober följer vi upp traditionerna från äldsta tid och ägnar kvällen åt visor som handlar om sinnen och sinnlighet. Det bjuds sköna sommarminnen med ”maskros och tjärdoft” och ”doften av syren och jasmin”. Och visst mycket kärlek med ”kutter och smek under lummiga grenar”, ”trots all kärleks brist med trasighet och fransar”. Vi lyssnar till ”vinden vid vindens ängar”, ”tar av oss skorna” och får nog ”vila vid denna källa”. Sinneslust och sinneslugn i Stora Salen, fullsatt för GrandSång. Biljettsläppet sker måndagen den 23 september kl 07.00.

NOV Söndagen den 17 November
17 KOSTCIRKEL
Piratensalen. kl 17.00 –18.00

DEN SKÅNSKA DRYCKES-BOOMEN! – öl, vin, destillat och alkoholfritt Carina Olofsson Gavelin

Carina driver företaget Gavelinwine och har arbetat med vin och andra drycker sedan 1997. Hon är diplomerad sommelier och har erfarenhet från restaurangbranschen. Certifierad masterutbildare i vin för området Languedoc-Roussillon genom Sud de France.

Förra året startade hon *Skånska Vinresor*, där man besöker lokala vinodlare och 2019 *Skånska Dryckesresor* som kan innehålla vin, öl, destillat, cider och andra drycker.

Grandiosa sällskapets årsmöte äger rum den 27 januari. Årets Lundensare, underhållning, mat och dryck som vanligt!

B

AVSÄNDARE: GRANDIOSA SÄLLSKAPET
BOX 1136, 221 04 LUND

NYHETER FRÅN GRAND HOTEL

ERBJUDANDEN OCH NYTTIGHETER FÖR GRANDIOSA SÄLLSKAPETS MEDLEMMAR | SEPTEMBER 2019

Succé för Grands uteserveringar

Satsningen på två nya uteserveringar på Grand Hotel har varit en succé under sommaren 2019. Aldrig förr har hotellets restauranger tagit emot så många gäster under juli och augusti. Särskilt roligt har det varit att följa framgången för *Ingrid*, som med sina grandmässiga smörrebröd, dryck från kran samt mjukglass med lyxiga toppings charmat de flesta som haft vägarna förbi.

Den 15:e augusti var det *surströmmingspremiär* på Grand, ett för året helt nytt arrangemang på hotellet. Passande för alla icke-entusiaster förlades denna fest till Ingrids uteservering. Under ledning av hotellets VD Maria Paulsson, själv en stor surströmmingsentusiast, hade ett trettiotal gäster vågat sig till Grand denna kväll för att få njuta av surströmming med klassiska tillbehör som naturligtvis sköljdes ner med öl och snaps. Det blev stor succé och för alla er som missade att vara med i år hälsar

vi er redan nu hjärtligt välkomna till uteserveringen på *Ingrid* den 20:e augusti 2020.

Om ni tycker att det är för länge att vänta tills nästa år med att vara med på festligheter på *Ingrid*, så får ni inte missa att anmäla er till oktoberfesten fredagen den 20:e september. Det blir långbord, bratwurst, bretzeln, ölsejdlar och sång – allt man kan önska av ett tyskt firande. Boka din plats via reservations@grandlundia.se

OKT 26 oktober
MIDDAG I MÖRKER
Kl 18.00. Pris 1095 kr inkl dryck. Boka bord.

Skärp dina sinnen under en middags-sittning utöver det vanliga. Vi serverar en kväll i totalt mörker där du får chansen att ta reda på hur synen påverkar - eller inte påverkar - smaken. Klarar du att skilja det röda vinet från det vita?

NOV 2 november
GRAND SOUL & JAZZ

Hela Grand svänger under en helkväll. Musik, mat och mycket glädje utlovas när tre scener intas av flertalet artister. Lär mer på www.grandjazz.se

MEDLEMSFÖRMÅNER

Som medlem i Grandiosa Sällskapet ska man naturligtvis ha en del goda förmåner. Varje medlem (+ en gäst) kan åtnjuta följande mot uppvisande av giltigt medlemskort:

Grands Grandiosa räksmörgås

På ljust eller mörkt surdegsbröd och ett glas av vårt husvin.

Lilla smörgåsen Ord. pris 285 kr. ✪ **Grandiosapris: 225 kr**

Stora smörgåsen Ord. pris 335 kr. ✪ **Grandiosapris: 255 kr**

Boende på Grand

Gäller för släkt och vänner och ett rum per medlem.

✪ **10 % rabatt vid bokning av rum i mån av plats.**

Grand Deli

Njut av härliga gryträtter från Grand Deli.

Som medlem i Grandiosa Sällskapet får du 10 % rabatt på dessa.

Ord.pris: 95 kr ✪ **Grandiosapris: 85 kr**